

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ivre Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De ecclesiastico interdicto. cap. xxxvii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](#)

T. IMPERAT. AC REGVM. 299
uod quia feudi alienatione, per Fred. in libro feudorum. & nihil
assump omnis vendicat sibi locum in clericis actiue, & passiuè.
& du Itaque si laicus est dominus Feudi, habet iurisdictionem,
depreh etiam si vasalli sunt clerici, vt in d.c.cæterum, & ibi Panor.
defend post alios. & in c. verum, de foro competit. vbi dicitur; Feu-
ro quo di questio debet terminari per dominum Feudi sive lai-
cum, sive ecclesiasticum, & clericus recognoscit laicum in
comm superiorum ratione Feudi. & ibi vide Panor. & docto.

DE ECCLESIASTICO INTER-
dicto. Cap. XXXVII.

S V M M A R I V M.

- 1 Interdictum ecclesiasticum quid sit, & in quo differat ab extom-
municatione, & num. 2.
- 2 Sententia excommunicationis, interdicti, & suspensionis, in
decem equiparantur, differunt etiam in alijs decem, & nn-
me. 6.
- 3 Solus Papa dispensare potest super irregularitate contracta ex
duinorum officiorum celebratione.
- 4 Suspensionum species que, & quot sint, remisive.
- 5 Generale interdictum quod dicatur, & quod speciale.
- 6 Suspensio ab ecclesia ingressu, in ea divina celebrans est irreg-
ularis.
- 7 Quatuor sacramenta, à quolibet interdicto excepta censentur,
& relin-
8 estè v-
9 erdit p-
10 entent
doto
n depo
& relin
11 uileg
bi Can
cos, q-
12 13 Fieri non debet cessatio à divino, nisi ex legitima causa, que re-
ra, atque notoria sit.
- 14 Demateria interdicti aliqua.
- 15 Excommunicatio non transit in tertiam personam.
- 16 Vtrum Episcopus à Pontificibus suspensus, vel interdictus, sa-
cerdotio officium exercendo fiat irregularis.
- 17 Casus prohibiti, & concessi tempore generali interdicti ecclæ-
siastici, qui sint.

Nterdictum + ecclesiasticum est censura ecclastica prohibens administrationem diuinorum. Hoediffert ab excommunicatione, quia per interdictum nunquam tollitur communio hominum; differt a suspensione quia interdictum cadit in rem inanimata m, vt in locum de senten.excommun.c. si ciuitas, lib.vj.vbi interdicta uitare, suburbana & continua adficia dicuntur interdicta. Et interdicta ecclesia, capella contigua, & cemeterium contiguum dicitur interdictum. ita Cardin.in c.ho de cleri.excomm.minis. & in Clemen.j.de sent.excomm. Sed notabimus, quod hoc nomen, Interdictum, prohibitionem significat, que proprio alluditur vocabulo, ut interdict. s. sunt tamen, c. significasti, de offi. Archidi. &c. cum illorum, de sentent.excommun. & in Rubrice matrimonio contracto contra interdictum eccliesie, id importat, sicut si diceret contra prohibitionem, per ecclesiasticum autem, vel per diuinam, intelligo officia diuinam, & sacramenta, largè sumpto vocabulo, de spou. 2 salib. cap. non est nobis. ¶ Et interdictum, & excommunicatione ponuntur, vt diversa, vt in c. j. de offi. deleg. c. c. ab eccliarum, de offi. ordin. cum concordan. Licet autem ex predictis iuribus multas conuenientias, & difference inter interdictum, & excommunicationem, & suspensionem possit discurrere curiosus indagator, non omnia quod t. notant docto. in c. j. de sentent.excommun. lib. vj. quod predicta tria scilicet sententia Excommunicationis, Interdicti, & Suspensionis æquiperantur in decreto. Primo, quia forma huius constitutionis in ipsarum quibus est feruanda, vt hic. Secundo, quia in istis tribus praedictis appellatio tuetur: appellantem, in alijs non, vt sive de appella. ad haec quoniam. & c. pastoralis. & inf. ead. cui s. fin. Tertio, quia neuter istorum debet celebrare diuinam, vt in c. ij. & c. postulasti. s. fin. de cler. excomm. Quarto, quia quamlibet sententiæ horum trium debet mentio præcedere, vt in c. reprehensibilis, de appella. Quina quia quilibet istorum iuratanæ equam absoluatur, & in traque fieri potest absolutio ad cautelam, vt in c. ven-

bili, de senten. excommun. Sexto, quia quælibet sententia à superioribus est seruanda, de offic. ordin. c. cùm ab ecclesiarum. Septimo, quia durante sententia neuter eligere, vel eligi, vel testificari potest, vt in c. cùm dilectus, de consuet. de except. c. Apostolice, & de testibus, c. veniens, in fine. Octavo, quia non debet superior de ipsis aliquid disponere, partibus non vocatis, vt in c. Romana, §. 5. de senten. excommun. lib. vj. Nono, quia speciales sibi Apostolice sedis nulla istarum sententiarum Apostolice sedis possunt ligari, vt in c. veniens, de verb. sign. lib. vj. & in priuilegijs solemi ista tria misceri, vt in c. j. in fine, de priuileg. in vj. Decimo, quia omnia ista comprehenduntur appellatione censuræ, vt in c. querenti, de verbo. sign. Undecimo quoad irregularitatem contrahendam propter celebrationem diuinorum. Et Irregularitas non solum contrahitur per celebrationem Missarum, sed etiam per celebrationem aliorum diuinorum, de quo per Inno. & docto. in c. fin. de excels. prælat. & in c. Abbates, de priuile. in vj. & notabis casum reseruatum soli Papæ, t̄ qui solus potest dispensare super Irregularitate contracta ex celebratione diuinorum. facit text. in c. j. de re iudi. in vj. in tantum, quod etiam Penitentiarij, qui sunt ordinarij in curia ad penitentias imponendas, non possunt cum irregulari dispensare, vt tenent docto. in c. clericij, de cler. excom. mun. minis. & Ioan. Andr. quod consuetudo habet, vt cum talibus, qui claves non contempserunt, possint legati de latere dispensare. & vid. Philip. Franc. in d. c. j. de senten. excommun. libro vj. §. caueant. Et notabis, quod non quælibet executio diuni officij facta per suspensum, vel interdictum inducit irregularitatem, sed illa tantum, quæ sit solenniter officiando, vt per Philip. Fran. in d. §. caueant. Super quantum generaliter sic conclude, quando sit, quod suspensus ingerendo se in diuinis incurrat Irregularitatem; quia aliquando id facit ignoranter ignorantia probabilit. & excusat, vt in c. pen. de cler. excommun. mi. Aliquando scienter, vel crassa ignorantia, & tunc si immiscet se diuinis, non vt officians, sed vt debitum soluens, & idem: ex

quo non exequitur, ut prius, quod requirit iste tex. & qui suspensus tenetur officium, non ut officians, sed secreto, ut debitum persoluens, alias pena prestaret immunitatem, quod esse non debet, ut l. relegatorum, in fin. ff. de interdicto. & relego de quo per dictio. in d.c. clericis, & in c. illud eod. tit. & per Spec. tit. ij. §. iusta, versi, quid si excommunicatus, & per glo. lxxxij. distinct. c. dictum, & in c. cupiente. §. caterum, de elect. eod. lib. Aliquando immisceretur in diuinis, exercendo ea, quae sunt certo ordini, vel officio certi ordinis deputata; & si talis non est in dicto ordine constitutus; ut si acolytus epistolam in apparatu subdiaconi, vel subdiaconus Euangelium in apparatu diaconi; tunc talis tenetur pena falsi, ut d.c. illud, sed non incurrit irregularitatem, ex quo non celebrat in suo officio, ut prius prout requiritur, ut in d. §. caueant. Et intellige haec de regularitate, de qua in d. §. caueant. sed bene incurrit alii irregularitatem, quam incurrit ille, qui nullum habet ordinem, si celebrat de quo per Specu. in tit. ij. §. nunc de bis piscorum, versi. xvij. & dicitur plus delinquere, quam ordinatus, qui post suspensionem celebrat in suo officio, quia eo casu solus Papa dispensat, ut notatur in d. versi. xvij. & in c. ij. de cler. excommun. minist. Si vero talis est in dicto ordine, & celebrat, ut prius irregularitatem, ut in d. §. caueant, non solum si talis est in sacris, sed etiam in officijs minoribus ordinibus constitutus, secundum Ioan. Andre. & docto. in d.c. ij. Itaque non solum subdiaconus epistolam dicens, diaconus Euangeliū, sed & presbyter M. Sam. vnde si benedicituraqua, incurritur irregularitas, & voluit Specu. in tit. de dispensatio, §. iusta, versi, quid debet benedicente, c. aqua, de consecr. distinct. iij. secundum Ioan. Andr. in dicto §. caueant, & in c. fin. de excess. prælat. & de irregularitate dicemus infra in c. sequenti. ¶ Et aduertitur quia plures sunt species Suspensionum, de quibus per gl. in Clemens. cupientes, de penis, in verbo, suspensi. Vnde generaliter conclude, quando sit, quod ipse suspensus incurrit irregularitatem, ut per Philip. Fran. in §. caueant. Vbi etiam dicit: Suspensus ab officijs ordinum incurrit irregularitatem, si contra interdictum fecerit, dicit etiam

ibid.

Ibi: Suspensi quandoque non incurvant irregularitatem, in certis casibus notatis ibi per eum. Diximus superius, quod sententia Excommunicationis, Interdicti, & Suspensionis æquiparantur in decem; † nunc notabimus, quod differunt in alijs decem. Primo, in participatione, quia cum Suspenso, vel Interdicto participari potest, nisi participatio specialiter esset interdicta, argumen. ss. de peccatis, l. mores. sed cum Excommunicato indistincte prohibetur, ut in c. sacriss. de his, quæ vi, metusve caus. Secundo, quia propriè loquendo homo excommunicatur, vel suspenditur, sed non interdictitur, nisi impropriè, c. cum dilectus, de religiosis domi. & c. pastoralis, de appella. loca vero propriè interdicuntur, ut c. non est, de sponsa, licet in peccatum personarum delinquentium. ideo debet per id potius fieri distinctio in persona, quam in facultatibus, c. illud, in fine, xvij. q. xvij. Tertio, quia effectus Excommunicationis latè non possunt suspendi, sed reliquorum sic, ut in c. ad hæc quoniam, de appella. Quarto differunt in causa c. quia periculosum, de sentent. excommun. libro vj. Quinto differunt, ut c. præsenti, de senten. excommu. lib. vj. vbi dicitur: Relaxatio ad cautelam non habet locum in generali Interdicto. Sexto differunt, ut in c. Romana, ad finem, de senten. excommun. lib. vj. vbi dicunt docto. nota ex text. differentiam inter excommunicationem, & interdictum; quia sententia Interdicti, per quam punitur quis pro delicto alterius, & iustè, benè potest fieri contra universitatem, & iustè, ut in c. non est, de spons. vbi legitur: Per censuram ecclesiasticam pater compellitur restituere filio eius uxorem, quam iniustè detinet. Secus in senten. Excommunicationis contra universitatem, & iustè, dicendo: Excommunico omnes de universitate, qui fuerunt mandato meo rebelles. ita probatur ex dicto text. secundum Ioan. And. ibi. Immo si constaret, quod tota universitas, vel collegium deliqueret, excommunicari possent singuli de universitate, vel collegio, & locus interdici, ut voluit Hostien. in Summa, in tit. de contuma. s. f. dicens; quod sic potest fieri: Excommunico Præpositum, Decanum, Archidiacorum, & omnes alios de tali collegio,

quia noluerunt parere mandatis meis. adducens ad hoc
propositum de clericis excommunicatis. & Ancharen. &
Philip. Fran. in d. c. Romana. §. in vniuersitatem. Septimo,
& octavo, in c. fin. §. j. de sententia excommunicatis. & in §. in fe-
stis in festis, vbi dicitur, quod peioris conditionis est ex-
communicatus, & longe plus est prohibita celebratio di-
uinorum excommunicatis, quam interdictis, ut patet in
d. §. in festis. Et in d. c. fin. incipienti, alma mater
ecclesia, dicitur: Tempore interdicti etiam sani ad peni-
tentiam admittuntur, nisi sint excommunicati, qui non
nisi in mortis articulo admittuntur, vel nisi causam dede-
rint interdicto, qui non admitterentur, nisi satisfaciatur, ut
caueant, prout possunt. Item illo tempore Missae & alia di-
uina officia sub pena distributionum, sicut prius, in eccl-
esijs celebrentur ianuis clausis, planè sine excommunicati-
& interdictis, & sonitu campanarum. Et quater in anno
altè cum campanis, & ianuis apertis celebrare possunt,
exclusis Excommunicatis; Interdictos tamen admittere
debent; ita tamen, quod hi, propter quorum excessum lo-
cum est, non appropinquent altari. In cæteris seruatur in-
terdictum, & ultra id revocata sunt priuilegia quibuscumque
concessa. Et extra ecclesiastis, vel monasteria tempore in-
terdicti celebrari, vel alia diuina officia dici non possunt
sine violatione interdicti. ita Ancharen. & Philip. Fran. in d.
c. alma mater. ¶ Sed quæro pro declaratione multorum,
quod dicatur Interdictum generale, & quod speciale? dicitur
quod generale Interdictum dicatur, cùm concernit loci
territoriū, siue solum, c. cùm in partibus, c. cùm inter
verbor. signifi. c. per istis, de priuilegiis, c. vbi periculum, §.
ciuitas, de electio. in vj. & c. felicis, §. fin. de penis. & in
Clemen. si quis suadente, §. si quæ ciuitas, de penis. Et
dicitur generale, quia in nulla particula talis loci potest
celebrari absque violentia Interdicti. Vnde & si in illo lo-
co interdicto nulla ecclesia sit, siue una tantum, dicetur ge-
nerale, quoad omnem eius effectum, ut notat Ioan. Andrei
in d. c. cùm in partibus, de verbo signi. Speciale autem In-
terdictum est, cum interdictitur una ecclesia, etiam plures,
etiam omnes ecclesiæ ciuitatis, vel loci interdicerentur,

put

puta, propter decimas non solutas, vel procurations legatorum, vel causas. Nam ut dicit Ioan. And. in c. præsentि, de senten. excommun. in vj. Interdicta eccliarum non debet dici generalia quoad effectum generalis interdicti, etiam si interdicerentur omnes ecclesie ciuitatis, vel provinciae, nec erit tunc locus, c. alma mater, sed adiicimus, de senten. excommun. libro vj. Nam non poterit in illis ecclesijs celebrari, etiam cum moderamine, de qua ibi; sed extra illas sub territorio, vel si qua esset non interdicta, bene poterit celebrari: nec tunc esset locus denegationi sepulturæ hominibus illius loci, nec aliorum sacramentorum, & diuinorum officiorum, que non prohibentur, nisi tempore generalis Interdicti, vt in d. c. alma mater. ita Pet. de Anchar. in d. c. præsentि, de senten. excommun. libro vj. An in Interdicto generaliter promulgato in ciuitates, loca, &c, habeat locum relaxatio ad cautelam? dixi quod non. Quid in Interdicto speciali? sumendo speciale (vt dictum est) vid. Anchar. in d. c. præsentि. Conclude, quod generale Interdictum non potest relaxare ad cautelam, secus in speciali interdicto, vid. Archi. in d. c. præsentि, & vid. Ioan. Mona. in d. c. præsentि. & vid. Cardi. Ita affirmantem in tractatu suo de interdictis, in iij. colum. Et si ecclesia est specialiter interdicta, non possunt in ea celebrari diuina officia, seruata forma decretalis, alma mater, sed adiicimus, quia loquitur, cum locus fuerit interdictus; & tale appellatur generale interdictum, vt in d. c. cum in partibus, vt superius dixi. Sed in ecclesia specialiter interdicta potest quis baptizari, & in fronte chrismari, quia à quo quis interdicto predicta sunt excepta, de si onsi. c. non est nobis, & c. quoniam, de senten. excommun. lib. vj. vbi dicitur, quod tempore interdicti etiam potest confici chrisma in die ecclæ Domini propter indigenam, quia non vrimur chrismate veteri post annum. Et in d. c. quoniam, dicit Philipp. Fran. Nota ex textu, quia duo sacramenta possunt conferri tempore Interdicti, Chrsma, & Baptismus: & idem de sacramento Pœnitentie, vt in d. cap. alma mater, & in cap. quod in te, de pœnitentie & remissione. Et dicit Ioannes Andie. quod ista duo sacramenta,

de

De quibus in d. cap. quoniam, non possunt conferri alta voce, & solenniter tempore interdicti, cum hoc non exprimitur in dicto cap. quoniam, tenet etiam Philipp. Franc. in dict. cap. quoniam. ¶ Sed suspensus ab ingressu ecclesie, celebrans in ea sanguina, est irregularis, et si cui, de sententia excommunicati maiorie communicatione, an possit per ecclesiam transire? dic, quod si talis vult intrare, ut audiat verbum Dei in illa, & potest, ut in c. responso, de sententia excommunicati litera dicit: Excommunicatis, & Interdictis praedicari potest licet verbum Dei. & dicitur etiam, quod tempore generali interdicti coedici potest Baptismus, & Chrisma in fronte, & Poenitentia morientium. Hodie etiam omnibus datur Poenitentia tempore interdicti, ut in c. alma mater (vix) sed corpus Christi non conceditur nisi morientibus, ut in d. c. alma mater, & ibi notatur. Et licet participatur cum excommunicato ad eius correctionem, ut in c. cum voluntate, de sententia excommunicati, ubi dicit Panorm. ¶ A quolibet Interdicto consentur excepta quatuor sacramenta, ut Baptismus, Confirmatio, Poenitentia, confessio, Chrismati: nam ex quo conceditur Baptismus, per consequens conceditur Chrismati confessio, cum sine Christo non fiat Baptismus, ut in d. c. quoniam, de sententiis commun. lib. vij. ¶ Dubitant docto. de matrimonio, num quid possit contrahi tempore interdicti. communiter concluditur, quod sic. sed de solennitate matrimoniali dubitatur per Panorm. in d. c. non est. Et sic habet quinque sacramenta excepta tempore interdicti. Dubitatur de sexto, scilicet Ordinum collatione: & videtur in d. c. non est, velle Innocentius, quod laici non possunt conferri Ordines; sed alias clerici poterunt promoueri ad maiores, cum ipsis non sint interdicti. Aduerte, quod istud dictum est satis obscurum, & sine ratione. Nam cum interdicatur locus, nec laici, nec clerici sunt interdicti. Unde extra locum licet percipiunt divina. Quandoque autem personae sunt in interdicto, & tunc quocunque se conferant, interdictum sequitur eos, de quo in c. si sententia de sententia excommunicati lib. vij, ubi legitur: Interdicto clero non est interdictus populus.

Ius, nec econuerso; & interdicta ciuitate propter delictū domini, ciues non sunt interdicti, & extra ipsam audiunt diuina. Interdicto populo, singulares de populo intelliguntur interdicti. & in quæst. præcedenti non videtur differen-
tia inter clericos, & laicos. Itaque si clericis possunt cōferri ordines, etiam laicis. de hoc vid. Panorm. in d.c. non est. Aduerte tamen, quod in casu d.c. non est, non est propriè interdictum, sed cessatio à diuinis, secundum Inno. & be-
ne. Et pro differentia inter ista vid. tex. cum glo. in Clem.
i. de sentent. excommun. quod notat Ioannes Andr. in c. si
canonici, de offic. ordina. Et notabis ex d.c. non est, quod
ex facto principis potest patria subijci interdicto, & sic in-
directe puniuntur populi de facto principis. ex quo vid.
quod not. glo. in c.j. xxiiij. q. iiij. & in text. dicitur; Quan-
doque temporaliter punitur unus pro alio sine culpa, non
sine causa: de quibus multa exempla ponuntur in textu,
de peccato Sodomitarum, de peccato Amalechitarum,
item de peccato Dathan, & Abiron, & ibi examinatur in
glo. an familia pro delicto domini sit excommunicanda.
Dixi superius de cessatione à diuinis; sed tu dic, quod est
cessatio generalis, & cessatio specialis; & specialis obser-
vatur solum in ecclesijs, in quibus sunt; sed generalis ser-
uanda sunt ab alijs, vt in d. Clement. j. de sentent. excom-
mun. Alia differentia, quia generales habent vim interdi-
cti, & comparantur interdicto, vt in d. Clemen. §. in cessa-
tionibus, specialis autem non, vt in c. dilectis, de appellat.
& quod ibi notatur. & c. si canonici, de offici. ordin. lib. vi.
¶ Itaque differentia est inter cessationem à diuinis, & sen-
tentiam interdicti. Nam cessatio à diuinis est quid facti;
non enim aliud estquam suspendere organa ministrorū,
vt ibi non celebrent. Sententia vero interdicti est quid iu-
ris; vnde supponitur ille locus interdicto, ita quod ibi ce-
lebrans quantumcunque forensis incurret irregularitatē,
quia celebrat in loco interdicto, vt in d. c. is qui, de sent.
excomun. lib. vi. securus autem quod clerici deliberant in-
ducere cessationem, quia tunc celebrans ibi non efficitur
irregularis, tanquam non celebrans in loco interdicto.
Hoc notanter vero querunt docto. in d.c. dilectis, de appella.
& in

& in c. irrefragabili, §. cæterum, de offi. ordin. Dubium tamen remanet, quid si cessatio à diuinis est generalis, puta respectu totius ciuitatis; nunquid ibi celebrans efficiatur irregularis? Ioan. Andr. in c. si canonici, de offi. ordin. lib. vij. concludit, quod sic; quia talis cessatio generalis æquiparatur interdicto, per Clem. j. de senten. excomm., sed Anton. in d. c. dilectis, dicit sub dubio, forte quod ex eo non procedit illa æquiparatio, & Panorm. in d. c. dilecta, dicit: Ego verius putarem, quod celebrans in cessatione generali non efficiatur irregularis: Regula est, ut nunquid quis incurrat irregularitatem, nisi in casibus iure expensis, ut in d. c. is qui, sed iure non cauetur, nisi de celebracione in loco interdicto. Nec obstat illa Clem. j. quæ faciæquiparationem tantum in illo casu; & pœna non debet extendi, ut in regul. odia, & regul. in pœnis, de reguli iur. in vij. Et ratione consuetudinis quare doque spectat ad capitulum cessare à diuinis, & in c. quamvis, de offi. ordin. lib. vij. vbi notant docto. capitulum ex iure speciali posse inducere cessationem à diuinis contra Episcopum proprium. Et si delinquens esset rector, vel dominus loci, & offendit, propter iniuriam, vel offendam illatam possunt cessare à diuinis: sed offensa debet esse sufficiens ad indecendum cessationem à diuinis. Et causam cessationis à diuinis debent mittere illi iniurianti, & illum requirere, & satisfaciat pro iniuria commissa. Si autem non velit satisfacere, poterunt cessare à diuinis; & tunc ipsi cesserunt ad Apostolicâ sedem, ut in d. c. quamvis. Et quoniam solennitatem clerici debent seruare in cessatione à diuinis inducenda propter iniuriam sibi, vel ecclesiæ illam vide in c. si canonici, de offi. ordin. in vij vbi legitur, & in casus. ¶ Canonici ecclesiæ Picauien. habent ex priuilegio, vel consuetudine, quod cum aliquis eos offendit, non occupat res ecclesiæ, possint cessare à diuinis, donec sit satisfactum. Accedit, quod quidam offendit, vel aliquod delictum commisit, propter quod possunt ipsi canonici cessare à diuinis. queritur in textu, quam formam tenentur ipsi obseruare? Respondit Gregorius LX. in generali Concilio Lugdunen. quod in scriptis instrumentis

ubiun
 is, pu
 fficiut
 lin.lib
 s aequ
 mu,ed
 ex son
 lecta,
 Tatione
 unqu
 expid
 bratio
 ra fac
 debet
 reguli
 stat at
 fi, ord
 iali po
 am pro
 loc, &
 possit
 d indu
 nis à c
 rere, p
 lit fat
 cessant
 Et qua
 à diu
 illaum
 ur, &c
 priue
 ndit, ve
 nec sit
 aliquo
 canon
 am ten
 rumen
 publ

publico, vel literis sigillatis sigillo authenticō debent ins
 serere causam suā cessationis, & notificari delinquenti,
 quod propter illam causam intendunt cessare à diuinis.
 Et si ipsi non seruant istam formam, punientur, quia non
 percipient fructus suarum prēbendarum; & si percipient,
 tenentur restituere, & satisfacere de iniurijs illi, in cuius o
 dium cessabant. Itaque secundum docto. notabis, que ser
 uari debent in cessatione fienda à diuinis; quæ locum ha
 bent tam in certa ecclesia, & sic in specie, ut in d. c. si cano
 nici, & in c. quamuis, de offi. ordina. in vj. quāmetiam in
 generali cessatione à diuinis, quæ fierent in tota ciuitate,
 vñ d. Clemens j. de senten. excommun. pro quo facit text.
 in d. c. si canonici, & d. c. quamuis, qui generaliter loqui
 tur. Et notat Philip. Fran. de mente docto. in d. c. si cano
 nici, quod cessationes generales, factæ ab habentibus po
 testatem, habent vim interdicti. Et sic si in loco fieret ge
 neralis cessatio à diuinis, tunc celebrans irregularitatem
 incurrit. Et in d. c. si canonici, videbis per Phil. Fran. qua
 liter fieri debeat extimatio iniuriæ de iure canonico, sed
 ibi dicit Anch. Extimatio damni, & interesse iniuriæ ta
 xatur iudicis arbitrio. Et in cessatione à diuinis requiri
 tur scriptura ad substantiam actus, ut in d. c. si canonici. A
 hō plures casus enumerantur in c. j. de censi. lib. vj. Et no
 tabis ex d. c. si canonici, ¶ quod cessatio à diuinis debet fi
 eri ex causa legitima, quæ sit vera, & debet esse notoria: &
 sufficit si sit manifesta, cùm examinari debeat, vt in d. c. si
 canonici. & Ioan. And. in d. f. cæterum, dicit, quod cessa
 tio à diuinis debet aggrauari cum irreuerentia Creatoris,
 & Sanctorum. Sed notabis, quod cessatio à diuinis est odi
 osa; ideo cum magna maturitate procedendum antequam
 fiat; tendit enim ad diminutionem diuni cultus, multa
 igitur sunt obseruanda antequam fiat, vt per gl. fi. in d. c.
 quamuis. Itaque ad hoc, vt fiat cessatio, necesse est hæc in
 teruenire. Primo, quod qui cessant, habeant de consue
 tudine, vel alio iure, vt cessare possint. Secundo, quod vo
 centur absentes ad tractandum de cessatione. Tertio, quod
 tracent. Quarto, quod de cessatione deliberent. Quin
 to, quod sit manifesta offensa, propter quam cessant. Sex
 to,

to, quod sit rationabilis. Septimo, quod ante cessationem instrumento publico, vel patentibus literis authentico sigillo munitis causam cessationis exprimat. Octauo, quod illud instrumentum, vel literas tradant ei, contra quem cef- fiant. Nono, quod requirant illum, quod emendet compre- tener iniuriam, vel offendam, propter quam cessare volunt. quod si non fecerit, tunc locum habet cessatione. Post cessationem debet vitaque pars arripere iter ad sedem Apostolicam infra mensem per se, vel per procuratorem sufficienter instructum. Omnia ista continentur in d. glossa

34 fin. Nunc ad materiam Interdicti redeamus. Interdum interdicitur locus sub appellatione regni, prouincie, ciuitatis, castri, vel villae, de verbo. signifi. c. cum in parti- bus, c. j. de postula. prela. c. sanè, de offi. lega. c. ex rescripto, de iure iurian. & c. quanquam, de censi. lib. vj. c. Episcopo, de priuileg. c. praesenti, de senten. excommu. quibus ipsius loci suburbia, continentia etdificia intelliguntur interdi- cta, de senten. excommun. si ciuitas, lib. vj. nam appellatio vrbis, vel ciuitatis includit suburbia, & continentia etdificia, vt not. in l. ij. ff. de verbo. signifi. Circa quod qua- ro, si suburbia, & habitantes in eis non sunt de iurisdictione loci interdicti, siue ciuitatis ipsius, an propter interdi- ctem loci in eis valeat celebrari, vel non? Respondeo, ne- per rationem predictæ decre. si ciuias, scilicet ne vilius pendatur sententia Interdicti, vt in Clemencina, de sent. excommun. cum eo. Sic ergo Interdictum promulgatum in locum includit suburbia, & continentia etdificia, etiam in nullo subiecta dicto loco, vel vniuersitati ipsius. Quod puto verum, si proferens Interdictum habeat iurisdictionem spiritualem, non solum in locum, quem interdixit, sed in ipsius loci suburbia, vel continentibus etdificijs, cum ius huiusmodi sententiam interpretatur, de arbit. cum o- lim, de verbo. signifi. in his, ff. de appell. ab excu. l. j. Sed si proferens non habeat iurisdictionem spiritualem in sub- urbibus, vel continentibus etdificijs, licet habeat in loco, quem interdixit, non videtur habere locum deere. si ciui- tas, per l. ij. ff. de offi. procon. & de iurisd. om. iud. l. fi. ix. q. ij. Episcopū; de offi. lega. nouit; de consti. c. ij. ij. respon- lib.

lib. vij ad idem bene facit ff. de bon. autho. iud. possidendis,
 cūm vnus, s. is qui, ff. de inter. & releg. l. relegatorum, j.
 respon. Et licet ita videatur de iure scripto; tamē ponde-
 rat ratione decre. si ciuitas, posset dici, quod in hoc casu
 suburbia, & continentia adhærentia loco interdi-
 cta intelligentur interdicta non ab homine, sed à iure, de-
 sent. excommunic. nuper, argum. de accus. super his. verlic.
 post confirmationem: & per hoc respondeatur ad iura in
 contrarium allegata. Sed quæ dicantur continentia adhæ-
 rentia, dicit ibi glo. hoc esse in iudicis arbitrio relinquendū.
 Et de hoc vide Calder. in tractatu de interdictis, colum.
 vj. & ibi dicit vñque ad quem locum durent suburbia. Sed
 nunquid adhærentia, vel contigua suburbia, vel continen-
 tia adhærentia intelligentur interdicta? dic, quod non; alias
 lequerer, quod adhærentia adhærentibus essent inter-
 dicta, & sic vna ciuitate interdicta totus mundus esset in-
 terdictus: quod est absurdum. ad hoc, de testi. licet, iij. &
 facit decre. si ciuitas; quæ vult interdictum loci per cer-
 tum finem determinari. ita Calder. in loco iam allegato.
 ¶ Simile de eo, quod dicitur, quod excommunicatio non 15
 transit in tertiam personam, xj. q. iij. quoniam. Et dico,
 quod quandoque interdictum profertur in ecclesiam, &
 tunc ipius capella eidem ecclesia contigua, & cœmiterium
 ipius ecclesie contiguum intelliguntur interdicta; secus
 si prædicta non sunt contigua ecclesia interdicta, ut præ-
 cedenti decre. si ciuitas, ij. respons. Sic etiam ecclesia pol-
 lutant intelligitur etiam cœmiterium eidem contiguum, nō
 autem e conuerso; nam cœmiterio polluto, non est pollu-
 tum alterum etiam sibi cohærens pariete intermedio. hæc
 habentur de consecratione eccl. vel alta. c. j. lib. vij. Ex qui-
 bus sequitur, quod interdicta ecclesia, altaria, vel cœmitem-
 terium altari et am cohærens interdicto, vel ad cœmiterium
 interdum cohærens, pariete intermedio, non intelligun-
 tur interdicta. Item interdicto loco sub appellatione ciui-
 tatis non sunt interdicti ciues illius ciuitatis. Idem in in-
 terdicto curuis loci, puta castri, villa, vel huiusmodi.
 Quod est verum, cum interdictitur locus propter deli-
 gium domini, vel alicuius singularis personæ; secus, si
 propter

propter delictum ciuium, vel populi, vel vniuersitatis ipsius loci, haec habentur de senten. excommu. si sententia iij. respons. lib. vi. Sed primo casu, an personæ culpabiles sint interdictæ dic, quod sic, ut ibi innuitur, cum dicitur Culpabiles non sunt, facit d. c. alma, g. illis, & de priui, quod nonnullis. & eod. tit. licet, in fin. libri vij. Item scias, quod quandoque interdicitur clerus alicuius loci, & tunc illius loci populus non intelligitur interdictus; quia haec sunt diuersa, ut in c. si sententia de sent. excommun. &c. ex parte, de priuile. cod. lib. Et an interdictis clericis specialiter cleria alicuius, etiam sub nomine collegij, intelligature, cleria interdicta dic, quod non, ut probatur in c. per exemptionem, de priuile. in vij. Et interdictum loci altud. & ahud vniuersitatis, vel collegij, ut per doct. in d. c. si sententia. & videtur expressum in c. j. de usuris, lib. vij. Poterit ergo esse ebrari in illo alia voce, quia hoc non est probatum, ut in c. cum apud, de sponsa. cum sim. Quæritur de habitatibus in ciuitate, non de populo illius ciuitatis, num includantur in interdicto illius vniuersitatis, ut in d. c. si sententia, de senten. excommun. lib. vij. g. vlt. ibi, singulares ex eo personæ; sed ciues, habitantes continuo extra ciuitatem, & suburbia intelliguntur interdicti, populo vel ciuibus dictæ ciuitatis interdictis, ut per Cal. in xj. col. sum tractatus. Idem dicit de Baronibus habitatibus in diecessi, vel ciuitate cuius populus est interdictus: intellige, si in subeunt onera, & habent honores. Et idem si per priuilegii essent exempti a muneribus, sive oneribus dictæ vniuersitatis; quia per hoc non sequitur, quod non sint de vniuersitate. & sic ligantur penitentia, c. cum capella, de priu. in vij.

16 † Et Episcopus suspensus, vel interdictus a pontificalibus, si exercet officium sacerdotis, etiam cum pontificalibus non est irregularis; sed si exercet aliquid, quod perspectat ad officium Episcopi respectu consecrationis Episcopalis, sive cum Missa, ut consecrare, vel ordinare, quod fieri debet cum Missa, ut plene notatur in c. quod sicut, de electio. sive sine Missa, ut solet fieri cum confirmatio in fronte; sit irregularis. Sed talua pace domini Ioan. Mon. tales interdictum suspendit Episcopum a collatione sacra-

mentorum, sicut à celebratione diuinorum. &c. vlti. de
cler. exc. minist. loquitur in excommunicato minori tan
tum, & de hoc vid. Calder. in d. suo tractatu, colum. xij. Et
is, cui est interdictus ecclesiae ingressus, non potest transi
re per ecclesiam, cùm ibi celebrantur diuina, c. præsentि,
v. q. iij. facit c. alma mater, g. adjicimus, c. quod in te, de pœ
nit. & remiss. sed nec alio tempore licite intrat ecclesiam
orandi causa, c. clerros, in fin. xxj. distinct. c. qui sanctus, de
peniten. distinct. j. sed de hoc vid. late Calde. in d. suo tra
ctatu, colum. xiiiij. Item notabis, quod à iure interdicitur
ingressus ecclesiae in casibus, c. sacro, de lente. excom
mun. & c. j. de lente. excommun. lib. vj. c. exigit, de censi
c. si quis deinceps, xvj. q. vij. secundum communem op
inionem per interdictum ab homine interdicitur ingressus
ecclesiae, xvj. q. vij. nullus, de offic. delega. sane, ij. eod. tit.
c. iij. lib. vj. de pœn. & remiss. omnis, post quod interdictum
iuris, vel hominis in ecclesia ingressus se diuinis ingerens
in suo officio, sicut prius, irregularis est. de lente. excom
mun. is cui. li. vj. dixi autem in ecclesia, quia si extra eccl
esiā, puta sub dio, vel sub centorio, vel in domo priuata
ingerit se diuinis, non est irregularis, vt ibi not. in ij. glo.
Et est ratio, quia dictum limitatum secundum suam limi
tationem debet intelligi, xljj. dist. sit rector, in fi. de trans
la. c. fin. de ver. sign. c. abbas, in fin. ff. vi bon. rapt. l. j. g. von
autem, cum sim. hic autem limitatur pœna, cùm scilicet ce
lebratur in ecclesia; ergo non habet locum, si celebretur
extrâ. Vide, quod dixi supra veri, quandoque profertur in
terdictum ecclesiasticum, & de pœn. dist. j. g. penè, de elec
statum, lib. vj. Cetera in materia interdicti videbis per lo
an. Calde. in tracta. suo de interd. etis, in xj. vol. tractatu, fol. 8o. & ib. fol. 87. videbis tabulam remissorum loan. de
Lign. quam fecit super tract. de ecclesiastico interdicto. Et
in d. tracta. Calderini + ponuntur casus prohibit, & con
cessi tempore generalis interdicti ecclesiastici.

Primo, conferri potest baptismus cum officio catechu
menorum.

2. Confirmatio, & chrisma confici.

3. Pœnitentia imponi potest.

X 2

4. In-

4. Infirmis potest dari corpus Christi in praesentia &stantium.
5. Corpus Christi potest portari cum lumine, & campana pulsari.
6. Pulsari potest campana pro prædicatione, & præcari.
7. Non debet pulsari aliqua campanula pro diuino officio ad congregationem clericorum.
8. Non debet pulsari aliqua campana, vel campanula pro funere.
9. Laici possunt pulsare campanam ad ostendendum tempus horarum, sicut tertiam, & nonam, &c.
10. Potest pulsari ad Aue Maria.
11. Famuli sacerdotum in ecclesia non collegiata possunt admitti ad diuina, non autem collegiata.
12. Sacerdos potest mutare famulum, & alium recipere, vel etiam si ille moreretur, dum tamen ille electus sic non esset in alia ecclesia collegiatus, vel intitulatus.
13. Archipresbyteri rurales quando consciunt baptismum, possunt accipere presbyteros rurales.
14. Laici admitti possunt ad crucem adorandam in processione.
15. Extrema Vnctio non potest dari nec laicis, nec clericis.
16. Commendatio animarum fieri potest tam laicis, quam clericis.
17. Potest fieri officium circa sepulturam clericorum, sed non laicorum, voce submissa sine cantu, exclusis secularibus, non pulsatis campanis præsente corpore.
18. Clerici, qui sunt interdicti, non possunt celebrare, nec laici diuina audire in ecclesia extra ciuitatem, nec in ciuitate interdicta, nec etiam peregrini existentes.
19. Mulieribus prægnantibus, ubi timetur de morte, potest dari corpus Christi.
20. Ecclesiæ possunt consecrari, & reconciliari; & aletaria, & viatica, & paramenta, & vasa sancta, & oratoria consecrari; sed tamen secrete.
21. In quatuor festis priuilegiatis non potest fieri officium

erum circa funus publicè, nec clericis, nec laicis; nec debent laici in cemiterijs sepeliri.

22. In prædictis quatuor festis potest alia Missa priuata cantari, quam Missa de festo; dummodo Missa de festo non omittatur.

23. In prædictis quatuor festis clerici beneficiati non possunt in alia ecclesia officiare; si autem non habent ecclesias, possunt: dico tamen non collegiatam. dico etiam, si presbyter non caret clero, potest etiam in collegio celebrare.

24. In prædictis quatuor festis sequens Completorium cantari non potest.

25. Clerici diuersarum ecclesiarum in ciuitate interdicta non possunt extra ecclesiam dicere simul officium; extra ciuitatem tamen possunt, dummodo ipsi clerici non sint interdicti.

26. Clerici possunt dare substitutos, seu vicarios loco sui, si ex hoc habent priuilegium, vel ab homine, vel à iure; dummodo non sint officiati alibi: si autem alias, non possunt.

27. Moniales, seu sorores, per Episcopum approbatæ & confirmatae, non habentes proprium sacerdotem determinatum possunt alium pretio conducere, qui eis Missam celebret, ipsis præsentibus; dummodo non sint interdictæ, nec sacerdos aliam habeat ecclesiam; & talis potest eis sacramenta conferre per totum annum.

28. Laici interdicti non possunt extra ciuitatem communicare, nec audire diuina; si autem non sunt interdicti, & ex speciali priuilegio ad diuina admittantur, non possunt in quatuor diebus priuilegiatis communicare; nec etiam clerici interdicti possunt communicare; si autem non sunt interdicti, possunt.

29. Panis, & fructus oliue, & huiusmodi possunt secrete benedici, & dari clericis, & laicis; in festis vero priuilegiatis possunt publicè benedici, & dari.

30. Benedictio sponsorum potest fieri die aliquo priuilegiatorum; in alijs autem non.

31. Non potest fieri aliquod officium mulieribus post

partum, nisi in diebus priuilegiatis.

32. Fieri potest benedictio mensa presentibus seculis, cum non sit de horis canoniciis, nec competit ratione alicuius ordinis: potest enim laicus hoc facere. Et nota, quod excommunicatio cum solennitate dicitur anathema. de hoc vide Panorm. in c, cum non ab homine, de iudi. dicitur anathema. i. suprema maledictio, de qua etiam habetur in c. guilifarius, xxiiij. q. iiij.

DE IRREGULARITATE.

Cap. XXXVIII.

SUMMARY.

- 1 Irregularitas quid sit, unde dicta, que persone, & quibus causis irregulariter dicantur.
- 2 Irregulariter tam ille, qui fecit, quam qui consuluit.
- 3 Clericus volens hominem interficere, inuenito eo mortuo, nihil minus caput ei amputavit, virum fit irregularis.
- 4 Percutiens aliquem cum moderamine inculpsa iste, quem do intelligatur.
- 5 Suspensus a iudice, siue ad certam diem, siue perpetuo, siue usque paenitentia, nisi prisus sententia absoluatur, collabare non potest.

Regularitas est nota. i. infamia, vel impedimentum canonicum ex virtute, seu defectu proueniens, qua quis prohibetur ad ecclesiasticos ordines promoueri, & in eisdem ministrare. Ita diffinit Guyl. Duran in Specie de dispensa. §. iuxta propositionis. Dicitur autem nonicum impedimentum, quia ortum habet a jure canonico, licet incepit a veteri testamento, quoad aliquas dictum est David: Non edificabis mihi templum, quia vir sanguinis es, j. Para. xxviiij. c. & in cano. xlviij. dist. huius etenim. ubi habetur, quod in Leui. etiam multi a sacerdotio repellebantur propter defectus naturales, sicut proscabient, & gibbositatem, &c. Et dicitur irregularitas in, quod est sine, & regula, quasi contra regulam eccl.